

LEGEMIDDELHÅNDTERING I BARNEHAGE, SKOLE OG SKOLEFRITIDSORDNING

Utarbeidet av: Fagleder helsesøstertjenesten Skolefaglig rådgiver Barnehagefaglig rådgiver	Utarbeidet: 2010 Sist revidert: Desember 2014 Godkjent av: Kommunelegen Dato: 03.12.2014	Versjon: 2 Ansvar for neste revisjon: Virksomhetsledere barnehage/skole
---	--	--

1. Kvalitetsmål

Sikre at barn som må ha medisiner mens de er i barnehage/SFO/skole får det på en trygg måte.

2. Generelt

Folkehelseloven

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning – Rundskriv I -5/2008

Rutiner for legemiddelhåndtering i barnehage, skolen og skolefritidsordning, utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

3. Utførelse

- Dersom et barn eller en elev har behov for medisiner i løpet av oppholdstiden i barnehage/skole/SFO, skal det utarbeides en avtale med hjemmet om dette.
Bruk vedlegg 1 – Avtale om medisiner av barn/elev i barnehage/skole/SFO.
- Detaljerte opplysninger om medisineringen må gis av foresatte.
Bruk vedlegg 2 – Skjema for medisinersikt.
- Når barnehage/skole/SFO mottar medisin fra foresatte skal dette registreres.
Bruk vedlegg 3 – Skjema for mottak av medisiner fra foresatte/elev til barnehage/skole/SFO.
- Når barnet/eleven blir gitt medisin fra barnehage/skole/SFO skal dette registreres.
Bruk vedlegg 4 – Skjema for utlevering av medisiner fra barnehage/skole/SFO til barnet/eleven.
- Dersom det oppstår avvik i medisineringen av barnet/eleven skal dette dokumenteres og rapporteres til virksomhetsleder. Foresatte skal alltid informeres i slike tilfeller.
Bruk vedlegg 5 – Skjema for avvik – medisiner.
- Informasjon fra direktoratet om medisiner av barn i barnehage/skole/SFO er nærmere beskrevet i "Rutiner for legemiddelhåndtering i barnehage, skole og skolefritidsordning".
Vedlegg 6 – Kort utdrag fra rutinen.

Avtale om medisinerer av barn/elev i barnehage/skole/SFO

Barnehage/skole/SFO: _____

Avdeling/klasse: _____

Barnets navn: _____ Født: _____

Adresse: _____

Postnr./Sted: _____

Avtalen er mellom barnehage/skole/SFO og elev/foresatte om:

- medisinerer i barnehage/skole/SFO
- innlevering av medisiner – oppbevaring av medisiner

Foresatte (eldre elever) sørger for:

- å orientere barnehagen v/styrer eller skolen v/rector om behovet for medisinerer
- å gi relevante opplysninger for medisinerer i forhold til barnets medisinske tilstand
- at opplysninger på medisineroversikten er korrekt, at opplysninger i medisineroversikten, herunder opplysninger om navn på legemiddel, administrasjonsform, dosering og tidspunkt for medisinerer er korrekt, (medisineroversikten er vedlegg til denne avtalen)
- å opplyse om det er behov for særlig oppfølging i forbindelse med medisinerer(observasjon e.l.)
- Leverer legemiddel til barnehagen eller skolen/SFO (skjema for mottak av medisiner fra foresatte/eleven til barnehage/skole/SFO benyttes)
- at doseringseske (eller tilsvarende) som leveres inneholder riktig legemiddel og riktig mengde. Doseringesker skal være merket med barnets navn, innhold, tidspunkt for utlevering og aktuelle datoer
- å opplyse om eventuelle endringer i medisinerer

Barnehage/skole/SFO sørger for:

- at legemidler oppbevares forsvarlig (bør låses inn og oppbevares adskilt for hvert enkelt barn)
- å gi legemidlene i henhold til medisineroversikten og denne avtale
- å varsle foresatte om evt. uteglemte doser eller avvik
- å følge veiledning for uventede hendelser og varsle foresatte ved ev uventede hendelser
- å benytte relevante skjemaer (krysset av i kolonnen ”skjemaer”)
- at styrer/rector legger til rette for at ansatte som skal bistå med medisinerer får nødvendig opplæring, og at opplæringen oppdateres/gjentas

- å kontakte fastlege/behandlende lege dersom det er behov for bistand fra helsepersonell. (Helsestasjon/skolehelsetjenesten kan eventuelt kontaktes dersom foresatte har samtykket til dette).
- å kontakte legevakten/akuttmedisinsk kommunikasjonssentral (113) dersom alvoret i situasjonen tilsier dette.
- at avtalen og de ulike skjemaene ligger i barnets mappe
- at personvernet ivaretas

Navn på personer som bistår barnet/eleven med medisinerer:

1: _____

2: _____

3: _____

4: _____

Medisinsk tilstand (relevant info om sykdomstilstand, ev symptomer):

Kompetanse/opplæring:

Hvilken kompetanse er nødvendig for personalet som skal medisinere:

Hvem gir opplæring til personalet:

Uventede hendelser:

Dersom det oppstår komplikasjoner / uventede hendelser hva enten det gjelder selve medisineringen eller barnets helsetilstand må barnehagen/skolen/SFO sørge for å varsle foresatte. Feil rapporteres skriftlig til styrer/rektor og foreldre/foresatte. Dette følges opp av styrer/rektor.

Type anfall: (Allergisk reaksjon/anafylaktisk sjokk/Astma anfall/Diabetes (føling/insulinsjokk)/Epileptisk anfall/Annet).

Hvis barnet får anfall som nevnt over kan det gi følgende utslag/vise seg ved følgende symptomer:
Ved anfall gjøres følgende:

Ved anfall/reaksjon bruker barnet følgende medisiner:

Barnet kan også hjelpes ved å:

For at barnehage/skole/SFO skal kunne be om bistand fra helsestasjon/skolehelsetjeneste må foresatte samtykke. Gis slikt samtykke?

JA NEI (sett ring rundt svaret)

SKJEMA:

Følgende skjema er vedlagt denne avtalen:

Skjema for medisinoversikt:

JA NEI (sett ring rundt svaret)

Mottak av medisiner fra foresatte til barnehage/skole/SFO:

JA NEI (sett ring rundt svaret)

Skjema for utlevering av medisiner fra
barnehage/skole/SFO til barnet/eleven:

JA NEI (sett ring rundt svaret)

Sted/dato: _____

Foresatte

Styrer/rektor

Skjema for medisinoversikt

Barnets navn: _____ Født: _____

Barnehage/skole: _____

Avdeling/klasse: _____

Navn på medisin som skal gis:	Tidsperiode (til/fra)	Dose	Styrke og form	Opplysninger. Hvordan skal medisinen gis:

Medisinsk tilstand (relevant info om sykdomstilstand, ev symptomer):

Medisinens virkninger og ev. bivirkninger (se individuell avtale for nærmere veiledning):

Eventuelt andre opplysninger:

Kontaktopplysninger for foresatte:

Foresatt 1:

Navn: _____

Tlf. arbeid: _____

Tlf. privat: _____

Lege, navn: _____

Foresatt 2:

Navn: _____

Tlf. arbeid: _____

Tlf. privat: _____

Tlf: _____

Sist oppdatert. Dato/sign foresatte: _____

Skjema for mottak av medisiner fra foresatte/elev til barnehage/ skole /SFO

Ansvarlig for å motta medisiner ved enheten: _____

Barnehage/skole/SFO: _____

Avdeling/klasse: _____

Barnets navn: _____ Født: _____

Adresse: _____ Postnr./Sted: _____

Foresatte/eleven har ansvar for å levere legemidlet på en måte som gjør det egnet for utdeling av riktig legemiddel i riktig dose og til riktig tidspunkt. Dette kan være i form av doseringseske eller multidose, alternativt i originalemballasje med bruksanvisning fra apoteket.

Foresatte/eleven har ansvaret for at doseringseske (eller tilsvarende) som leveres inneholder riktig legemiddel og riktig mengde. Doseringesker skal være merket med barnets navn, innhold, tidspunkt for utlevering og aktuelle datoer.

Alle legemidler som skal kasseres leveres til de foresatte/eleven.

Mottatt, dato	Mengde	Kvittering	Mottatt, dato	Mengde	Kvittering

Skjema for utlevering av medisiner fra barnehage/skole/SFO til barnet/eleven

Barnehage/skole/SFO: _____

Avdeling/klasse: _____

Barnet/elevens navn: _____

Født: _____

Adresse: _____

Postnr./Sted: _____

Dato og klokkeslett	Utlevert medisin, mengde og styrke	Anmerkning	Signatur

Skjema for avvik - medisinerings:

Hvem er involvert i avviket/feilen?

Barnets/elevens navn: _____

Født: _____

Skole/barnehage/sfo: _____

Avdeling/klasse: _____

Ansvarlig voksen: _____ Tittel: _____

Dato: _____ Beskriv avviket/feilen/det som gikk galt:

Tid: _____

Sign: _____

Dato: _____ Hvem oppdaget feilen og rapporterte videre til foresatte og den som skal behandle avviket?

Tid: _____

Sign: _____

Dato: _____ Hva kan være grunnen til at avviket /feilen oppsto?

Tid: _____

Sign: _____

Dato: _____ Når og hvilke strakstiltak ble satt i gang? Beskriv situasjonen og tiltaket.

Ble foresatte/lege/113 kontaktet?

Tid: _____

Sign: _____

Dato: _____ Korrigerende tiltak: hva gjøres for å hindre at samme feil/avvik oppstår på nytt?(Beskriv tiltak):

Tid: _____

Sign: _____

Dato: _____ Korrigerende tiltak utført (beskriv):

Tid: _____

Sign: _____

Utdrag fra «Rutiner for legemiddelhåndtering i barnehage, skolen og skolefritidsordning», utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

Barnets beste

Det følger av barnekonvensjonen at alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Videre følger det av konvensjonen at barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt.

Ved utarbeidelse av rutiner for legemiddelhåndtering av barn i barnehage og elever i skole/SFO må barnets beste ivaretas. Barnet/eleven bør så langt det er mulig delta i diskusjoner knyttet til legemiddelhåndtering i barnehage/skole/SFO.

Ansvarslinjer

Det er i utgangspunktet foreldrene i kraft av foreldreansvaret eller andre foresatte som har omsorgsansvaret som må sørge for at barnet får legemidler på rett måte og til rett tid i samsvar med behandlende leges rekvirering. Behandlende lege har ansvar for å tilrå forsvarlig legemiddelbehandling til barnet. Dersom legen vurderer at foreldrene/foresatte er i stand til å håndtere legemidlene, vil de få resept og nødvendig informasjon om legemidlet. I slike tilfeller er det ikke nødvendig at helsepersonell bistår barnet med håndtering av legemidlet. Dersom foreldrene/foresatte kan håndtere legemidlet til barnet selv, vil det i prinsippet innebære at også andre kan yte denne hjelpen under forutsetning av at de får den samme informasjonen og opplæringen som foreldrene/foresatte.

Barnehagen

Legemiddelhåndtering er ikke regulert i barnehageloven og det kan ikke av barnehageloven utledes ansvar for barnehagen til å bistå med legemiddelhåndtering. Dersom et barn har behov for legemidler i barnehagen og legemiddelhåndteringen etter legens forsvarlighetsvurdering ikke krever helsefaglig kompetanse, må foreldrene/foresatte i hvert enkelt tilfelle avtale med barnehagen om, og på hvilke vilkår, barnehagen kan bistå. Eventuell legemiddelhåndtering i barnehagen må derfor bygge på en konkret avtale mellom foreldrene/foresatte og barnehagen.

Skole/SFO

Det fremkommer ikke av verken opplæringsloven eller privatskoleloven at skolen/SFO har en plikt til å bistå elever med medisiner i skole- eller SFO tiden. Det er likevel innfortolket et ansvar i opplæringsloven for kommunen og fylkeskommunen til å sørge for at eleven mottar hjelp til legemiddelhåndtering den tiden barnet oppholder seg i offentlig skole og skolefritidsordning. Tilsvarende ansvar er innfortolket i privatskoleloven for styret ved private skoler. Det er imidlertid ikke etablert en juridisk klageadgang for foresatte/elev.

Ansatte i skole og i skolefritidsordning

Det er ikke lovfestet en plikt for ansatte i skolen og på skolefritidsordningen å bistå med legemiddelhåndtering. Generelt kan man ikke innfortolke dette i de alminnelige arbeidspliktene til en skoleansatt uten ytterligere holdepunkter. Det er ingenting i veien for at ansatte kan påta seg slike oppgaver dersom dette vurderes å være forsvarlig. Det oppfordres til å finne praktiske forsvarlige løsninger som gjør at barnet på best mulig måte kan få den bistanden som er nødvendig i løpet av en skoledag.

Dersom ansatte ikke vil påta seg å bistå barna/elevene må kommunen finne en annen løsning, slik at barnet får den hjelpen det trenger.

Fastlegen og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal ha rutiner for samarbeid med fastlegene og med spesialisthelsetjenesten. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten bistår barnehage/skole/SFO med generelle rutiner og råd. Når det skal utarbeides konkrete rutiner/avtaler knyttet til det enkelte barn, er det fastlege eller annen behandlende lege (spesialisthelsetjenesten) som bistår. Ved behov skal legen utarbeide skriftlig veiledning, og benytte tolk for å sikre at informasjonen blir forstått.

Individuell plan

Personer med behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan. Formålet med utarbeidelsen av en individuell plan er å bidra til at barnet får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud som er tilpasset individuelle behov og mål. Dersom et barn med individuell plan har behov for hjelp til å håndtere legemidler i barnehage- og skoletiden, bør et opplegg for legemiddelhåndtering inngå i planen.

Rutiner for legemiddelhåndtering

Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet har sammen utgitt Rundskriv I-5/2008 Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning. Rundskrivet beskriver ulike praktiske og rettslige sider ved håndteringen av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning (SFO).

Departementene har også i fellesskap utarbeidet forslag til nasjonale rutiner for håndtering av legemidler i barnehage og skole/SFO. Målet med arbeidet har vært å komme frem til rutiner for hvordan legemiddelhåndtering praktisk kan foregå, herunder hva avtalen mellom foresatte og barnehage/skole/SFO bør inneholde. Videre er det satt opp hva foresatte, barnehage/skole/SFO og helsepersonell bør sørge for.

Lenvik kommune bruker skjema utarbeidet av departementene for avtale mellom foresatte og virksomhetene, samt skjema for medisinsoversikt, skjema for utlevering av medisiner fra barnehage/skole/SFO og skjema for mottak av medisiner fra foresatte. I tillegg brukes egne skjema for akuttmedisinering og avvik.

Rutinebeskrivelser og skjemaer sikrer at nødvendige prosedyrer skriftliggjøres, og at legemiddelhåndtering dokumenteres. Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet oppfordrer til at disse rutinene benyttes.

Rutinen er inndelt i fem faser:

1. Informere om behovet for hjelp til legemiddelhåndtering i barnehage/skole/SFO
2. Håndtering av legemidler i barnehagen/skolen/SFO knyttet til det enkelte barnet og eleven
3. Opplæring
4. Oppbevaring og medisinering
5. Oppfølging